

A névadónk Kossuth Lajos

Kossuth Lajos 1802. szeptember 19-én Monokon született. Jogi tanulmányait Eperjesen kezdte és Sárospatakon fejezte be 1820-ban. 1823-ban ügyvédi vizsgát tett, majd 1824-től nyolc éven keresztül ügyvédi gyakorlatot folytatott. 1832-ben megbízója, Vécsei Pál földbirtokos képviselőként ment Pozsonyba az országgyűlésre, ahol elindította az Országgyűlési Tudósításokat, amelyekben a reformellenzéknek a társadalmi haladásért és a nemzeti érdekek védelmében vívott harcát népszerűsítette. Az országgyűlés berekesztése után, 1836 tavaszán Pestre költözött, ahol hasonló szellemben szerkesztette a Törvényhatósági Tudósítások című lapját, melyet hamarosan, betiltottak őt magát pedig 1837-ben letartóztatták és 4 évi fogságra ítélték. Börtönbüntetéséből 1840-ben szabadult, ám édesapja időközben meghalt.

1841. január 9-én feleségül vette Meszlényi Teréziát, akitől később két fia és egy lánya született. Ebben az esztendőben kérte fel Landerer Lajos, az induló Pesti Hírlap kiadója, az újság főszerkesztői posztjára. Az 1847 őszi országgyűlésre Pest vármegye megválasztotta követéül. Az országgyűlésben az ellenzék vezéreként lépett fel és az 1848 februári francia forradalom hírére március 3-án az ellenzék programjának sürgős törvénybe iktatását követelte. Döntő szerepe volt abban, hogy az országgyűlés megszavazta a forradalmi átalakulás eredményeit rögzítő törvényeket és a forradalom erőire támaszkodva megszerezte Bécs hozzájárulását. Az 1848. április 11-én a megalakult Batthyány-kormány pénzügyminisztere lett. Időközben a királyi udvar utasította Jelačić horvát bánt, hogy vonuljon Pestre és állítsa vissza a régi rendet. Midőn a bán a Dráván átkelt, a magyar sereg vezére István főherceg – egyben nádor – az udvar utasítására elhagyta seregét és Bécsbe szökött. A magyar sereg vezérletét Móga altábornagyra bízta. 1848. szeptember 29-én Pákozdnál ütközött meg a két sereg. Jelačić rövid harc után elmenekült Bécs irányába. A pákozdi csata volt a szabadságharc nyitánya.

Kossuth a szabadságharc további menetében óriási feladatokat oldott meg, mint a hadsereg megszervezésében, mind a nemzeti ellenállás gazdasági, társadalmi és politikai feltételeinek megteremtésében. Szeptember végén elindult az Alföldre, s a Tiszántúlra, hogy fegyverbe szólítsa az ország népét. A Batthyány-kormány szeptember végén lemondott, októberben megalakult az Országos Honvédelmi Bizottmány Kossuth Lajos elnöke alatt. Kossuth ez idő alatt ismerkedett meg Görgey Artúr őrnaggyal, aki hamar elnyerte bizalmát, és akit rövidesen tábornokká léptetett elő és a magyar sereg fővezérévé tett. Ezután a Dunántúl elvesztése, Pest kiürítése és Görgey 1849. januárjában közzétett „Váci kiáltványa” megrendítette Kossuth hitét, aki rövidesen a lengyel Dembiński tábornokot bízta meg a fővezérséggel. Dembiński szerencsétlen kápolnai csatavesztése után Kossuth ismét Görgeyt állította a magyar sereg élére. Az 1849-es tavaszi hadjárat sikere megerősítette Görgey pozícióját. Kossuth 1849. április 14-én – az olmützi alkotmányra hivatkozva – a debreceni Nagytemplomban ki mondta a Habsburg-ház trónfosztását. Egyben Kossuthot az országgyűlés kormányzóvá választotta, s megalakult a Szemere-kormány. Mindez a magyar sereg tisztjeinek idegenkedését, valamint a nagyhatalmak Anglia és Franciaország teljes elidegenülését eredményezték. A cári orosz csapatok pedig júniustól özönlöttek Magyarországra. Buda várát 1849. május 21-én a magyar honvédek visszafoglalták. Görgey nem üldözte az elvonuló osztrák hadat, kerülve a kelepcébe esést. Így újabb feszültség keletkezett Kossuth és Görgey között. Júniusban az osztrákok bevonultak Budára, a budai vár elesett és tovább vonultak Pestre. Kossuth ekkor Bem tábornokot nevezte ki fővezérré. Görgeyt azonban most már nem lehetett mellőzni, ő lett a Feldunai-sereg parancsnoka. A temesvári csatát 1849. augusztus 9-én Bem tábornok elvesztette, a szabadságharc folytatása a fennálló erőviszonyok folytán reménytelenné, értelmetlenné vált. Kossuth a hír vétele után, augusztus 11-én Görgeyt tejhatalommal ruházta fel, maga pedig később lemondott kormányzói tisztségéről.

A világosi fegyverletétel után Kossuth a várható megtorlás elől Törökországba menekült. Ezzel megkezdődött négy és fél évtizedes számkivetettsége. 1851-52-ben Angliába és az Amerikai Egyesült Államokba utazott és igyekezett megnyerni Magyarország számára a közvélemény rokonszenvét. Több éves angliai tartózkodása után 1861-ben Olaszországba, Torinóba költözött családjával. Élete végéig élénk figyelemmel kísérte a hazai eseményeket. Tervezetet készített a dunai államok szövetségéről, helytelenítette a Béccsel történő kiegyezést. Azonban ezek a megnyilatkozásai érdemben már nem tudták befolyásolni Magyarország sorsát. Haláláig Torinóban élt.

1894. március 20-án Turin olasz városban halt meg. 1894. március 30-án, kevéssel éjfél után elindult Magyarországra a Kossuth, valamint felesége és lánya hamvait szállító különvonat. Osztrák területen dísztelenség és közöny kísérte a halottat, a csáktornyai határállomás után azonban gyászolók ezrei álltak, térdeltek a vasút mellett, beszédeket mondtak, a Kossuth-nótát énekelték azokon az állomásokon, ahol a Budapestre tartó vonat rövid időre megállt.

Kossuth Lajos, a nemzet nagy fia és a főváros díszpolgára holttestét nejének és leányának koporsójával együtt hazahozták, és két nap múlva, vasárnap, április 1-jén a Magyar Nemzeti Múzeum csarnokában ravatalozták fel. Budapest városa, melynek díszpolgára volt, nevéhez és érdeméhez méltó temetésről rendelkezett, melyhez az ország minden részéből tördultak a gyászoló küldöttségek. Közadakozás folyt, hogy a Kerepesi úti temetőben levő sírját mauzóleum ékesítse és emlékéét ércszobor hirdesse. Végző nyughelye Budapesten, a Fiumei úti temetőben (Kossuth Mauzóleum) van.

Kossuth Lajos a magyar szabadság nemzetközileg is legismertebb alakja. Szent István mellett Kossuth Lajos a legismertebb magyar történelmi személyiség. Szobra áll New Yorkban, továbbá Kossuth az egyetlen magyar államférfi, akinek szobrot állítottak a washingtoni Capitóliumban. Magyarországon neki van a legtöbb szobra, kultusza pedig ma is élő. Számos katonai tanintézet és laktanya viselte és viseli nevét.

A Kossuth Lajos Hadtudományi Alapítvány részt vesz a Kossuth-kultusz néven emlegetett, történelmi, társadalmi, művelődéstörténeti jelenség ápolásában.